

# الهدى

سرسا (۱۳۳۰) ۱۳۳۰

اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

دینی، علمی، ادبی، سیاسی هفته لق مجموعہ اسلامیہ در

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم

صاحب و مدیر مسئول : ع . اشرف اديب

جلد ۲ - ۹

۶ ایلول ۱۳۲۸

پنجشنبه

۷ شوال ۱۳۳۰

عدد ۲۹ - ۲۱۱

وطنپروراك حسیاتی ، ارض فلسطینك بر ارض مقدس اولدینی ، بناءً علیه ملت منتخبة السیهة دن باشقه اقوام اولامامسی ایجاب ایتدیکی دوشونجه سندن ایلری کیتمه یوردی [۱] . مابعدی وار مترجمی

علی رضا - یفی

## تراجم احوال

خادمی

«مولانا مفتی ابرهیم اظہاری»

فحول علمای عثمانیہ دن فضل و کمال ایله معروف بر ذات ستوده صفات اولوب « ۱۱۱۳ » تاریخده (قونیہ) ملحقانندن (بخاری) الاصل اولان بویوک پدرینک اختیار هجرت ایله دیکی (خادم) ده تولد ایلدی. مقدمات علمی پدر عالیلری اکابر علمادن (قره حاجی) شهرتیه بنام (مصطفی) افندیدن بعد لتعلم والد اکرم لرینک تنسیبیه برای اکمال (استانبول) کله رک او عصرک اک بنام فضل اسندن به ان (قاز ابادی احمد افندی) دن پارلاق بر صورتده اخذ اجازه به موفق اوله رق وطنه عودتله تدریس و تألیفه باشلادی. آرزومان ایچنده افاقه انتشار ایدن صیت فضلی دولایسیله دعوت پادشاهی به اجابة ایکنجه دفعه پایتخت خلافتله کلوب علمای وقت ایله برابر بالذات پادشاهده حاضر اولدینی حالده (آیاصوفیه) جامع شریفنده کی تقریر ایلدیکی فاتحه شریفه تفسیری جالب تقدیر عمومی اولدی. وتلطیفات شهریاریه مظهریتدن صوکره مطیباً مملکتته اعزام اولدی.

مملکتته کراراً اعطای اجازه به موفق اوله رق (۱۱۷۶) تاریخده داربقایه انتال ایتدی. مذهباً حنفی، طریقه نقشبندی در. دیدار جناب نبی (صائم) ایله مشرف اولدینی بر مراقبه سنده (ائمه اتی) عشردن امام جعفر صادق (رضه) نسل پاکندن بولدینی (تبشیریه) مبشر اولدقبری خط دست عالیلریله محرر اوراق علیه لرنده مسطوردر. ینه بو اوراق قیمتدار آره سنده: (پدریمک تبر شریفنده مراقبه به وارمشدم. قارشیمده تمثیل ایلدی. نصیحت ایسته دم؛ ایشته نبی کورویورسک یا، دیدی، دنیاک اسباب و علائقندن عاری یم. بو عالمده اونلردن هیچ بری فائده ویرمه یور. معیشت خصوصنده حرص و طمع مذمومدن توفی ایدرک جناب حقه متوکل وانک احسانه قانع اول. دنیا ده خالق الاسبابی اونودوب احتیاجکی سبب صوری اولان قوله بیلدیررسک حق سنی اک عادی کیمسه به محتاج ایدر. اگر احتیاجکی هر کسندن اخفا ایله آنجاق حضرت ذوالجلاله عرض ایدرسک دنیا بیه سکا عرض روی احتیاج ایدر، بیوردقلری ده مندر جدر.

[۱] (روما امپراطورلنی حکمنده یهودیلر): مؤلفی (مورسین).

مظهر اولدیلر. [۱] دشمنک یهودی عسکرندن بلکه یکریمی قات فضله اولدینی بو قائل مجادلاتدن برنده یهودیلرک حکمداری جبهه شجاعتی دشمن مهاجمه متوجه اولدینی حالده تلف اولدی؛ لکن شوکت دینی و حریت ملیه اوغرنده اک عظیم شجاعتلری، مهارت و کیرییه کوسترمش ذوات آره سنده مؤید و عالی بر نام قازاندی. برادرلری سمعون ایله (یونانان) حکمدار مقتولک ج دینی بلندا کره دشمنندن آلوب (مودین) ده پدرینک مقبره سنده دفن ایله دیلر. العزاز و یهوداکی (ماناسیاس) اک اوغلی (یوخنا) ده میدان حربده ترک حیات ایتدی. صاغ قالمش اولان سمعون ایله یونانانده حرب میداننده دکا ده نهایت سوء قصد ایله ترک حیات ایشلردر، [۲] نهایت بووجهله حکومت (یونانان) هیرقانوس) ه منتقل اولدی که: بو ذات ممالکینی توسیع و قوتی تزیید خصوصنده فوت فرصت ایتمه یوردی، (اردن) یوردان نهرینک او بر طرفنده کی موافقندن (سامنا) و (مدابا) یی ضبط ایتمش ایدی؛ آنجق آتی متعصب دینداشلری، همشهرلری آره سنده اک یوکک موقع ایچاله قویان خصوصی (سیخیم) موقعی ضبط ایدره رک بیت المقدسه قارشی رقیب بر معبد اولان (جزیره) یی تخریب ایتمش اولماسی در. معبد خاک ایله یکسان ایدیلوب اک کوچوک بر نشانه سی بر اقیلمامش در:

«ایکی یوز سنده ن بری بومنفور مؤسسه قدس شریفه کلن ارباب دین و تقوانک انظارینی راحتسز ایله مکده ایدی. آرتق بیت المقدس لایق اولدینی افراد احترامه مظهر اولمش ایدی. سامریه لیلرک بومعبدی هر زمان یهودیلرک کوزینه اجدادلرینک شان الوهینه قارشی اظهار ایدلمش بر شریک، بر استحقار کی چکیوردی! و شیمدی آرتق بیت مقدس الهی نک تکرار رقیبیز صاحبی، حمایت الهیه نک مظهری اولمش ایدیلر [۳]

(هیرقانوس) بوندن صوکره (ایدومیه) اوستنه حرکت ایتدی؛ تبعه سنک اسکی دشمنلرینی اطاعته مجبور، دین یهوده ادخال و مملکتی تسخیر ایلدی، موسی ایله ایکی ملتی یکدیگرینه او یله مزاج ایلامش در که: بوندن صوکره تاریخده (ایدومیه) ملت و حکومت مستقله سنک آریجه ذکر اولدینینه تصادف ایامه یوز، (ه قانوس) ۲۶ نجی سنه حکومتنده بوتون قوای موجوده سنی (سامریه) الکا و شهری اوزرینه توجیه ایدوب اطرافنه سورلر و خندکار چکهرک شهری محاصره آلتنه آلدی؛ برسنه دوام ایدن محاصره نتیجه سنده بوسوتون آچ قالمش اولان محصورلر تسلیم اولدیلر؛ شهر کلیاً تخریب اولنوب اورایه صوبولاری و سائر مجاری چوریلرک شهر ابنیه سنک برتکنندن بیله نشانه بر اقیلمادی [۴]

فلسطین اهالی سنک هیرقانوس له ختام سلطنتنه یاقین اولان وضع و حارری ماقابیلر اختلالندن اولکنه نظراً بوسوتون باشقه ایدی.

بابل شهرینک آثار صولری کنارنده اوطوروب آغلایان اهالی (یعنی نبی اسرائیل) ایچلرنده حائر اهمیت اولانلرینک وطنلرینه عودت ایتسه نه رغماً هر طرفده نائل حریت و استقلال اولامامش ایدیلر و قدس شریفده تمکن ایدوب بیت المقدسک تعمیر و تجدیدینه چالیشان کوچوک جماعت موسویه حالا ایرانیلرک نفوذ سیاسی لری تحتنده بولنیورلردی. حتی مرور ایدن اولدقچه اوزون سنه لر طرفنده یهودیلر احراز استقلاله تشبث ایدمه مشلردی. حریت مذهبه لرینه صورت لازمه ده رعایت اولدینی مدتیجه بر تابعیت سیاسی آلتنده بولنقه رضا کوسترمشلردی. یعنی نفی و اسارتدن صوکره یهودیلرک برملیت اولمقندن قاراق بر هیئت روحانیه، بر کلیسا اولمشدی؛ آنلری یکدیگرینه ربط ایدن برون عمومی دکل، بر دین عمومی ایدی. کولکلرنده کی

[۱] (هوسمر) اک یهودیلرک تاریخی

[۲] بو حادثه عهدعتیق و (آپوقریفا) نک تعلق ایلا دیکی وقایع تاریخیه نک

خاتم سنی تشکیل ایدر.

[۳] (میلن) ک یهودیلرک تاریخی - اوننجی کتاب

[۴] ژوسفوس - یهودیلرک آثار عتیقه سی - کتاب ۱۳ باب ۱۸

١١٩٢) ده وفات ايدن عبده خادمى نك اثارى :

- (١) شرح مجامع الحقايق
- (٢) شرح ديباجة التنايح
- (٣) قصيدة الهمزية
- (٤) حاشيه على شرح بسمله
- (٥) حاشيه على حاشية ميرابوالفتح
- (١) تفسير قوله تعالى ( قد افلح المؤمنون ... )
- امين بن محمد خادمى نك اثارى :
- (١) شرح منار
- (٢) حاشية قاضى مير
- (٣) حاشية منتهى

بروسهلى محمد طاهر

## الكليات

حق

طملك قيل وقال انكارى ،  
ازيلير پيش حشمتكده سنك ؛  
ضرب دستكده صدمه دهرک  
صارصيلير دهشت جفاكارى .

اي رهاكار فضل اولان قدرت ؛  
فكرم ، آواره جلالكدر ،  
بشريت ، لسان حالكدر .  
سكا بر ترجمان اولوره حكمت ؛

سكا مشتاقدر بوتون اعصار ،  
سكا مرثيه لر اوقور « آثار »  
ينه « اميد » ه سن نكهبانسك ،

ينه سندن مدد اومار انسان ،  
- چونكه حق سك ، يكانه سلطانسك -  
ساده ، مهجور قدرت اولما برآن .

ع . نوزاد اياس .



اثار فاضلانلهلى بروجه آتيدر :

- (١) متن مجامع الحقايق فى علم الاصول [١]
- (٢) شرح طريقته محمدية
- (٣) شرح بسمله [٢]
- (٤) حاشية درر
- (٥) شرح على القصيدة المضرية
- (٦) حاشية على لتفسير سورة النبأ بيضاوى
- (٧) رسالة فى حق التسييح والتحميد
- (٨) تفسير قوله تعالى ( قل اللهم مالك الملك )
- (٩) تفسير قوله تعالى ( ان بعض الظن اثم )
- (١٠) رسالة فى سلوك النقشبندية
- (١١) رسالة التصايح والوصايا
- (١٢) رسالة الخشوع فى الصلوة
- (١٣) شرح ايها الولد
- (١٤) عرائس النقايس فى علم المنطق
- (١٥) عرائس الانظار ونقايس الابكار
- (١٦) رسالة فى ماهية العلوم
- (١٧) كشف الحدر عين حال الحضر
- (١٨) رسالة فى الحديث الضعيف
- (١٩) رسالة المسواك
- (٢٠) رسالة القهوه
- (٢١) رسالة الدخان
- (٢٢) تفسير سورة الاخلاص
- (٢٣) رسالة فى حق الاستخلاف

١١٦٠ ده وفات ايدن برادر عاليلى ابى نعيم احمد الخادمى نك

اثارندن :

- (١) رسالة فى حق الفاظ المجازية
- (٢) حاشية على المرأت
- مخاديم فضائل موسوملرندن اولوب (١٢١٣) :- مكدده ارتحال ايدن
- سعيد خادمى نك اثارى :

- (١) حاشية على تفسير الفاتحة للبيضاوى
- (٢) شرح البخارى الشريف الى النصف
- (٣) شرح قصيدة برته
- (٤) حاشية على الخيالى
- (٥) شرح شمائل شريفه

[١] علمائ عثمانيه دن مصطفى بن محمد آيدنى طرفندن ( منافع الدقايق ) اسميله عربى العبارة شرح اولندينى كى شروانى احمد حمدى افندى طرفندن دىخى ( لوامع الدقايق ) ناميله ترجمه اولنان نسخه لرى مطبوعدر .

[٢] اون سكر فنه تطبيقاً محرر اولان بو اثر قيمتدار علماء مصريه دن ( شيخ عيش ) افندى طرفندن تلخيص ايدلشدر . هرايكيسيده مطبوعدر .